

Előszó

Immár hatodik alkalommal jelentkezik a Szegedi Tudományegyetem Történelem Doktori Iskolájának Medievalisztikai Programja az egykori és mai doktorandusz hallgatóinak tanulmányait egybefűző konferenciakötettel. Az 1999-ből eredő kezdeményezésről ma már biztos kijelenthető, hogy annak idején a kétévenként tartandó PhD-konferencia ötletéből életképes hagyomány szökött szárba. A középkortudomány művelésének Szegeden egykor Kristó Gyula akadémikus által összekovácsolt elkötelezett tábora évről évre olyan fogékony, érdemi tudományos eredmények elérésére képes ifjú kutatókkal gyarapszik folyamatosan, akik sorában minden bizonnyal többen is ott vannak – mint ígéretes kezdők – a következő évtizedek majdani meghatározó szakmai teljesítményeit produkáló szakemberek között.

A kötetünk lapjain napvilágra kerülő írások jó része bemutatkozó tudós ifjak névjegeként kezelendő. Akadnak persze néhányan közöttük – főként a sorozat megelőző darabjaiban is írásokkal jelentkezők –, akiknek a neve már széles körben ismert a szakmai közvélemény előtt. Ők korábban letették névjegyüket, s mélyebb rajzolatú betűkkel írott nevüket – több közzé tett, figyelmet keltő alkotásuknak köszönhetően – nem most kezdi ismeretlenként ízelgetni a szakközönség. Ragaszkodásuk a konferencia-részvételhez, illetve a kapcsolódó tanulmánykötetben való megjelenéshez nem egyszerűen szép kifejeződése a szegedi közép-korkutató műhelyhez kötődésüknek és az iskolaközösség vállalásának, hanem egyszersmind a mérce magasán tartásának is olyan biztosítéka, amely a most indulókat hasonlóan nagy igényű, elmélyült kutatásokban megalapozott teljesítményekre sarkallja.

Összefoglalóan természetesen a jelen kötetben publikált tanulmányok kapcsán is érvényes sok-sok minden, mint ami az előző kötetekről elmondható volt; így a tudományági sokszínűség, a tematikai gazdagság, a megközelítési módszerek változatossága, s talán – mint ami a szegedi középkor-történeti kutatóműhely leginkább érvényes általános vonása – a forrásközpontú kiindulás, nemkülönben pedig a kútfők kritikus kezelésén alapuló elemzések, értékelések és következtetések megfogalmazása. Könnyű belátni, hogy eme sajátosság nagymértékben a szegedi medievalisztikai PhD-iskola alapítójának, Kristó Gyulának az életművében nyert megalapozást, és számos vonatkozásban ma is az ő szellemi hagyatékából táplálkozik.

Újdonsága a most közre adott tanulmánygyűjteménynek, hogy a benne helyet kapott 25 alkotás sorában 5-öt olyan fiatal szerzők jegyeznek, akik doktori stúdiumaikat nem a szegedi PhD-iskolában végezték, hanem vagy az ország más egyetemén, vagy távolabbi, határon túli képzőhelyeken. Elfogadták a konferenciaszervezők meghívását, és azzal is megtisztelték vendéglátóikat, hogy előadásuk szövegét publikálásra kidolgozott formában a szerkesztők rendelkezésére bocsátották. Erősen hisszük, hogy a nyitás ezen megnyilvánulása – amely csak felerősíti annak a korábban is jellemző körülménynek az értékét, miszerint a szegedi doktori képzés részvevői rendre más-más hazai egyetemeken működve bontakoztatják ki munkásságukat – még inkább közel hozza egymáshoz a középkortudomány hazai, illetve Kárpát-medencei kutatóműhelyeit.

A könyvespolcra most felkerülő hatodik kötet a sorozatban publikált tanulmányok száma meghaladja immár a százat. Ugyan jól tudom, hogy a tudományos eredményesség számára nem feltétlenül a számszerűség szolgáltatja a legmegbízhatóbb mércét, mégis úgy gondolom, e most meghaladott beszédes szám sok minden kifejezésére alkalmas. Feltétlenül elegendő mennyiség ahhoz, hogy a külső szemlélők számára megnyugtató képet sugallva átláthatóvá tegye egy törekvő és szorgos fiatal alkotóközösség sokoldalú

kutatótevékenységét, de ahhoz is elegendő, hogy belülről erősítse e műhely tagjainak önön eredményeik értéktudatán alapuló egészséges belső tartását és szakmai önbecsülését. Csak bizakodhatunk abban, hogy az illetén módon is megnyilvánuló éltető erő az elkövetkező években változatlan intenzitású kutatómunkát tart lendületben, illetve olyan, az eddigiekhez hasonló színvonalú teljesítmények napvilágra kerülését alapozza meg, amelyek kétévente – a szegedi középkortörténeti kutatóműhely hírneve öregbítésére – új köteteket töltenek ki magvas tartalommal.

Szeged, 2010 tavaszán

DR. ALMÁSI TIBOR